

poplatného právního jednání měla poplatek zaplatiti Božena N-ová, nezáleží ani na tom, zdali a kdy žalovaným byl poplatek platebním rozkazem oznámen. Vyměřený poplatek, tedy číselně určený, jest dle toho, co výše řečeno o vzniku nároku poplatkového a ve smyslu výslovného předpisu splatný již doručením platebního rozkazu (§ 60 popl. zák.), tudíž v tomto případě, jakmile předpis byl doručen Boženě N-ové jako jedné ze solidárně ručících osob. Zaplatila tedy žalující strana nejen vyměřený, nýbrž i splatný poplatek eráru nejen za Boženu N-ovou, nýbrž i za obě žalované, které dle zákona s ní osobně spolu ručí, a nabyla proto žalující strana výplatou pohledávky eráru veškerých jeho práv se všemi vedlejšími oprávněními nejen proti N-ové, nýbrž i proti nim. Doba, kdy nastala splatnost poplatku, nesmí se zaměňovati s dobou vykonatelnosti neb právoplatnosti. Lhůta třiceti dnů k zaplacení poplatku (§ 60 třetí odstavec popl. zák.) jest dána ke splnění předepsané povinnosti a po jejím uplynutí se čítají úroky z prodlení a může úřad, nebyla-li podána stížnost, zakročiti o nucené vymáhání poplatku. Ale splatnost, t. j. povinnost k zaplacení poplatku nastává, jak uvedeno, již dříve a stížnost nemá odkladného účinku (§ 78 popl. zák.). Vzhledem k tomu, co výše řečeno, jest bez významu okolnost, že žalovaným byly platební příkazy doručeny až dne 10. ledna a 12. ledna 1925, že v době vydání prvního rozsudku ještě neuplynula 30denní lhůta k zaplacení a že žalované podaly včas odvolání.

Čís. 5505.

Bylo-li manželství v nižších stolicích rozloučeno jen z viny žalovaného manžela a tento v dovolání navrhoval pouze, by bylo uznáno i na spoluvinu žalujícího manžela, nelze se dovolacímu soudu zabývati ani otázkou, zda jest opodstatněn důvod rozluky, ani otázkou dovolatelovy viny na rozluce.

(Rozh. ze dne 1. prosince 1925, Rv I 1333/25.)

Žalobě manžela o rozluky manželství z manželčiny viny p r o c e s n í s o u d p r v é s t o l i c e vyhověl. O d v o l a c í s o u d napadený rozsudek potvrdil.

N e j v y š š í s o u d k dovolání žalované zrušil rozsudky obou nižších soudů ve výroku o vině a vrátil věc prvému soudu, by o ní dále jednal a ji znovu rozhodl. V otázce, o niž tu jde, uvedl v

d ů v o d e c h :

Žalovaná navrhovala v první stoličce, by manželství rozloučeno bylo z viny žalobcovy, a tento návrh opakovala i v odvolání, avšak v dovolání navrhuje již jen, aby uznáno bylo, že manželství rozlučuje se »zároveň« neboli také z viny žalobcovy, nenavrhuje tedy již, aby uznáno bylo na jeho výlučnou vinu, nýbrž jen na jeho spoluvinu. Jest otázkou, jaký právní význam má tento omezený návrh. Soud má z úřední povinnosti vyšetřiti, zdali tu jest uplatňovaný důvod rozluky, na uznání nebo

doznání jeho nesmí nic dáti, a kdyby žalovaná strana se nedostavila, nesmí přece vydati rozsudek pro zmeškání, nýbrž musí věc stejně pečlivě vyšetřiti. A tak by se mohlo říci, že když nebránění se nemá účinku na výsledek sporu, nemůže ho míti ani opominutí příslušného odvolacího nebo dovolacího návrhu, a že vždy i ve vyšších stolicích musí se z úřední povinnosti přihlížeti k tomu, zda důvod rozluky jest objektivně řádně prokázán. V tomto případě je tedy otázka ta, bude-li po výslechu svědků přijato za prokázáno, že žalobce se žalovanou skutečně tak špatně nakládal, že měla všecku příčinu společnou domácnost míjeti, zda může soud pro nedostatek uplatňovaného zlomyslného opuštění, tedy pro nedostatek důvodu rozluky žalobu přímo zamítnouti, či zda rozhodujícím jest nyní už pouze dovolací návrh, jenž se omezil výlučně na otázku viny, najmě spoluviny žalobcovy, a výrok nižších stolic o rozluce samé ponechává netknutým, takže ten už nabyl právní moci a nelze jej více změnit. Zajisté toto poslednější jest pravé a správné. Neboť, kdyby byla žalovaná dovolání vůbec nepodala, byly by rozsudky nižších stolic zůstaly v platnosti a nebylo by bývalo možno přes všecku zásadu vyšetřovací, v řízení rozlukovém platící, nic na nich změnit. Jestliže tedy žalovaná dovolání podala, může k němu býti přihlíženo jen v té míře, pokud bylo podáno, jest rozhodným jeho dovolací návrh, a výrok, kterého se návrh ten nedotýká, nabyl právní moci a nemůže býti na něm ničeho měněno. Bude se tedy moci jednatí již jen o spoluvinu manželovu, neboť i výrok o své vlastní vině nechává žalobkyně v dovolání nenapadeným a toto omězení řízení na pouhou otázku viny má veledůležitý procesuální význam; poněvadž nejde už o důvod rozluky, který nemůže býti dokazován výslechem stran, nýbrž jen o otázku viny, při níž důkaz ten vyloučen není, takže, nestačí-li soudu důkaz svědky, kteří přece jen z valné části jsou svědky »od slyšení« (ab auditu), může soud, třeba-li, sáhnouti i k výslechu stran.

Čís. 5506.

Při společenstvech s ručením obmezeným lze doplatky, požadované ku krytí schodku, vřaditi mezi aktiva společenstva. Není-li po jich připočtení družstvo pasivním, nemají ani likvidatoři povinnost zakročiti o vyhlášení úpadku.

Není závady, by bytové společenstvo neumluvilo s členem vybírání t. zv. drahotního přídavku (příspěvku) stavebního.

(Rozh. ze dne 1. prosince 1925, Rv I 1343/25.)

Stavební společenstvo s ručením obmezeným domáhalo se na žalovaném členu zaplacení doplatku 15.000 Kč. Žalovaný namítl započtením vzájemnou pohledávku 20.000 Kč, již zaplatil žalobci na jeho vyzvání jako drahotní příspěvek. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby a neuznal po právu pohledávku namítanou započtením. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil a uvedl ku konci důvodů: Pokud odvolatel napadá výrok prvního soudu, že započtením namítaná pohledávka 20.000 Kč není po právu, stačí k vyvrácení jeho vý-